

DANSK SKOLEFORENING FOR SYDSLESVIG

Overordnet målsætning for Pædagogiske Læreplaner

Overordnet målsætning for Pædagogiske Læreplaner i Sydslesvig

Under hensyntagen til Skoleforeningens formålsparagraf og børnehavernes opgaver udarbejdes en Virksomheds- og Pædagogisk Læreplan.

Pædagogiske Læreplaner for daginstitutioner i Danmark vedtaget af Folketinget den 1.8.2004 og retningslinier for daginstitutionerne i landet Slesvig-Holsten, "Bildungsauftrag von Kindertageseinrichtungen", har medført en ny måde at sætte fokus på det pædagogiske arbejde i vore institutioner.

Begge lande opererer overordnet med samme formål, hvilket er at sikre, at alle dagtilbud arbejder systematisk, synligt og kvalificeret med børns læring for derved at bidrage til at ruste alle børn til at begå sig i livet – fagligt som personligt.

Begge lande har opstillet 6 kategorier, hvorfra der skal udarbejdes Pædagogiske Læreplaner.

Dansk Skoleforening for Sydslesvig har valgt at tage udgangspunkt i begge landes retningslinjer i forhold til det overordnede mål og indhold.

Det pædagogiske tilbud skal give barnet muligheder for oplevelser og aktiviteter, der bidrager til at stimulere barnets fantasi, kreativitet og sproglige udvikling, samt give rum til at lege og lære og til fysisk udfoldelse, samvær og mulighed for udforskning af dets omgivelser.

Som det fremgår både af loven i Danmark og retningslinierne i Slesvig-Holsten, har man ikke tilsidesat legen som et vigtigt led i daginstitutionen, men der skal fremover fastlægges mål og rammer for det pædagogiske arbejde.

Planen skal indeholde mål og evt. delmål for, hvilke kompetencer, viden og erfaringer den pædagogiske læringsproces skal give børnene mulighed for at tilegne sig. Af læreplanen skal der yderligere fremgå, hvilke læringsmål, metoder og aktiviteter, der er fastlagt i forhold til børn med særlige behov.

Virksomhedsplan og Pædagogisk Læreplan

Alle børnehaver har de senere år udarbejdet en virksomhedsplan. Den Pædagogiske Læreplan skal udarbejdes som en del af institutionens virksomhedsplan.

En Pædagogisk Læreplan tager ligesom virksomhedsplanen udgangspunkt i børnesammensætningen, de fysiske rammer og beliggenheden af den enkelte børnehave.

Derfor er der ikke en fælles opskrift på, hvordan en Pædagogisk Læreplan skal udformes.

Der skal være en dynamisk sammenhæng mellem værdier, principper, temaer, mål, indsatser, dokumentation og evaluering.

De 6 kategorier

I forlængelse af drøftelserne på ledermøder, regionale møder og medhjælpermøder blev der i Det Børnehavepædagogiske Råd dannet fire arbejdsgrupper, som har udarbejdet mål i forbindelse med 4 læreplanskategorier. Disse er blevet behandlet og sammenskrevet således, at der nu foreligger aktuelle overordnede mål og en indholdsbeskrivelse for en Pædagogisk Læreplan. Kategorierne *Sprog og læsning* og *Krop og bevægelse* som er Skoleforeningens to indsatsområder, er blevet til en del af de 6 læreplanskategorier.

1. Barnets alsidige personlige udvikling
2. Sociale kompetencer
3. Sprog og læsning
4. Krop og bevægelse – Børns sansemotoriske udvikling
5. Naturen og naturvidenskab
6. Kulturelle udtryksformer og værdier

Overordnede mål

Med indførelsen af Pædagogiske Læreplaner er der ikke tale om nationale, men derimod om lokale læreplaner.

Dette betyder i praksis, at udarbejdelsen af den enkelte konkrete Pædagogiske Læreplan skal tage sit afsæt i den enkelte børnehaves kultur, værdigrundlag samt pædagogiske målsætning. De følgende beskrevne mål er obligatoriske og skal derfor ses som retningslinier for udarbejdelse af den enkelte institutions Pædagogiske Læreplan.

Der skal fokuseres på pædagogens bevidsthed vedr. opstilling af mål for læring, beskrivelse af valg af metoder og aktiviteter, samt hvordan institutionerne dokumenterer og evaluerer læreprocesser.

1. Barnets alsidige personlige udvikling

Barnets identitet, selvopfattelse, selvoplevelse og selvtillid er af fundamental betydning for barnets udvikling og mulighed for at tilegne og at lære sig nye ting.¹

Muligheden for, at barnet udforsker sine ideer, skaber egne projekter og oplever, at de børn og voksne, det er sammen med i børnehaven, anerkender barnet for dets indsats, styrker barnets alsidige personlige udvikling.

Barnet skal i børnehaven have mulighed for at deltage i sociale og kulturelle sammenhænge, og netop her må barnets personlige muligheder udfordres, styrkes og stimuleres.

Barnet har behov for at lære at takle de mange forskellige følelser, der opstår i fællesskabet – fra venskab og kærlighed over vrede og sorg til ligegyldighed og konkurrence. Her bliver pædagogerne vigtige medspillere, når de følelsesmæssige erfaringer søges at blive forstået og bearbejdet.

Mål: Barnet skal have mulighed for

- at udtrykke sine tanker, følelser og give sin mening tilkende
- at blive opmuntret i at udforske omverdenen, tage initiativer og være med til at bestemme
- at opleve sejre og lære at håndtere det, der er svært
- at føle sig ansvarligt passet på, holdt af og værdsat som en del af fællesskabet
- at sætte spor i eget og andres liv
- at blive anerkendt som unik person med egne forudsætninger
- at kunne udfolde sig kreativt og fantasifuldt
- at gøre tingene selv i forhold til alder og udvikling
- at blive støttet i at turde udfolde sig, tro på sig selv for den ”jeg er”
- at blive opfordret til selvvirksomhed og have tillid til egne evner

¹ Hviid, Pernille. Bidrag fra ekspertgruppen: *Barnets alsidige personlige udvikling*.

2. Sociale kompetencer

Forudsætningen for, at social kompetence udvikles og udfoldes, er tilstedeværelse af netværk og nære relationer, som indebærer tryghed og udvikling af basal tillid til omverdenen.

Børns selvopfattelse er nært knyttet til de andres opfattelse af dem, dvs. barnet ”spejler sig” i andre og registrerer, hvordan andre reagerer over for dem.²

Den pædagogiske opgave for medarbejderne vil være meget bevidst at fokusere på, hvornår og hvordan man skaber situationer, hvor børnene kan udvikle nye sociale sider.

Børnene skal derudover stimuleres til på eget initiativ at lære og at udforske nye muligheder og styrkes til selv at fortsætte.

For pædagoger er det af stor betydning at forholde sig til denne balancegang i den pædagogiske praksis.

”Det er i spændingsfeltet mellem individets kompetence og omgivelserne, at barnets evne til at skabe sin egen tilblivelsesproces grundlægges.” (Bruner, 1998)

Mål: Barnet skal have mulighed for

- at blive inddraget og opmuntret til at være en aktiv deltager, der søger at løse opgaver i fællesskab
- at der skabes forudsætninger for, at barnet kommunikerer med andre om det, der opleves sammen
- at få indflydelse på sit hverdagsliv, herunder at foretage valg og argumentere for sine meninger
- at blive hjulpet i at forstå andres behov og opmuntres til at vise omsorg og tage hensyn til hinanden
- at undre, undersøge og fordybe sig sammen med andre
- i fællesskab at udforske nye fremgangsmåder, skabe noget nyt sammen med andre og i fællesskab afgøre, hvad der er meningsfuldt og sjovt at beskæftige sig med

² Jensen, Bente. Bidrag fra ekspertgruppen: *Sociale kompetencer*.

3. Sprog og læsning

(Mål for Sprog og læsning, vedtaget af Skoleforeningens styrelse, 2002)

Baggrund

Fra nyere forskning ved vi i dag, at pædagoger og lærere i indskolingen gennem leg med sproget og ved udvikling af børnenes sproglige opmærksomhed er med til at skabe gode forudsætninger for læseindlæringen. Endvidere ved vi, at god læsefærdighed på et barns modersmål ikke automatisk overføres til andetsproget. Det er barnets sproglige kompetence på andetsproget, der er afgørende for læsekompetencen, dvs. om elevens ordforråd og begrebsverden er udviklet, så det læste umiddelbart forstås.

Tilegnelsen af danske sprogfærdigheder er en proces, som varer hele barnets børnehave- og skoletid, og som i skolen ikke kan isoleres til faget dansk. De forskellige faglærere har også del i denne opgave. Især skal dansk-, tysk- og orienteringsfaglærere være opmærksomme på, at eleven fra ca. 3. klassetrin skal have udviklet sit sprog til at omfatte såvel abstrakte begreber som mange specielle faglige udtryk for at kunne få tilstrækkeligt udbytte af undervisningen.

Formålet med den øgede opmærksomhed på sprog og læsning

Det overordnede formål med at fokusere på sprog og læsning er at øge barnets kommunikative kompetence, dvs. at sætte det i stand til at anvende tale- og skriftsproget funktionelt i mange forskellige sammenhænge. Dette betyder, at grammatik og sætningsopbygning skal være nogenlunde korrekt; men det drejer sig især om, at ordforrådet øges således, at eleverne ikke bare kan anvende det danske sprog uforpligtende, men også i faglige sammenhænge. En tilfredsstillende læsekompetence omfatter både relevante afkodningsfærdigheder, god læsehastighed og en umiddelbar forståelse af tekstens indhold.

Børnehaven

I børnehaven er formålet at give alle børn gode forudsætninger for tilegnelsen af det danske sprog. Hos de yngste børnehavebørn skal grundlaget for et godt dansk talesprog skabes i kombination med en stimulering af de motoriske færdigheder. I førskolegruppen skal der yderligere tilrettelægges forløb, hvor der målrettet arbejdes med begrebsindlæring og sproglig opmærksomhed, så børnene senere får lettere ved at tilegne sig læsefærdigheden.

Skolen

I skolen er formålet at udbygge elevernes ordforråd og begrebsverden, at nedbringe antallet af elever med vanskeligheder i læsning samt så tidligt som muligt at lokalisere elever med specifikke vanskeligheder.

Ud over aktiviteter, der fremmer den talesproglige udvikling, arbejdes der med afkodningsstrategierne, ligesom der undervises i læseforståelse. Den legeskrivning, som har fundet sted i børnehaven, udvikles således, at eleven i slutningen af 6. klassetrin kan anvende skriftsprogets principper for skrive- og staveudvikling.

Pædagoger og lærere

Hos pædagoger og lærere er målet at oparbejde en bevidst holdning til arbejdet med sprog og læsning, ligesom et øget samarbejde omkring børnene i indskoling skal finde sted. Hensigten med dette er at lette overgangen fra børnehave til skole, at informere om børnenes sproglige udvikling og at lokalisere børn med specifikke indlæringsvanskeligheder.

Udarbejdelse af mål og handleplan for sprog og læsning

Forløbet, fra barnet starter i børnehaven, og til det forlader 6. klassetrin, må ses sammenhængende. Der er opsat mål og udarbejdet handleplan for hele forløbet. Forskellen på læseplanerne og målsætningerne er dels, at der ikke før har været mål for de yngste børnehavebørn, dels at der er specifikke mål for sprog, læsning og skrivning indtil 6. klassetrin. Som det gælder for læseplanerne er også disse mål forpligtende.

Målene involverer både børn, pædagoger, pædagogmedhjælpere, lærere og forældre. Til forældrene er der udarbejdet foldere, der informerer om, hvordan forældrene kan være med til at styrke deres barns talesprog og læsning.

Evaluering

Der findes i dag en række muligheder for at foretage en evaluering af de ældste børnehavebørns sprogforståelse og elevernes læsning og retskrivning. Denne evaluering kan be- eller afkræfte pædagogens og lærerens indtryk af standpunktet. Evalueringen i børnehaven foretages af pædagogen og skal finde sted lige inden skolestarten, så resultatet kan være med til at danne grundlag for samtalen mellem repræsentanter fra børnehaven og skolen. I begyndelsen af 2. og i slutningen af 3. klassetrin testes eleverne med gruppeprøver. Disse prøver er standardiserede og

gennemføres i samarbejde med Skolepsykologisk Kontor. Lærerne får tilbagemelding på regionale møder. Endvidere kan dansk- og tysklærere tage initiativ til, at deres elever prøves på de øvrige klassetrin.

Mål for børnehavens ca. 3-5-årige børn

Formål

- At skabe de bedste forudsætninger for, at det enkelte barn udvikler sproglig kompetence, så det bliver i stand til at benytte det danske sprog funktionelt i situationer, hvor sprog og handling knyttes sammen
- At motivere barnet til at benytte det danske sprog, så sproget forbindes med positive oplevelser
- At udvikle barnets sociale kompetencer gennem sproget
- At styrke barnets grov- og finmotoriske udvikling

Mål

At barnet

- lærer at lytte til det danske sprog
- lærer de gængse faste udtryk og vendinger
- kan sætte ord på de tilbagevendende daglige handlinger
- lærer udtryk og begreber for nære konkrete ting
- får et basisordforråd af især substantiver og verber, og at basisordforrådet senere udvides med farvernes navne og nogle ofte anvendte adjektiver og præpositionsforbindelser, f.eks. tid
- bliver i stand til selvstændigt at danne korrekte sætninger
- udvikler kropsbevidsthed, balance og håndgreb alderssvarende

Mål for børnehavens førskolegruppe

Formål

At give det enkelte barn mulighed for at styrke og videreudvikle sproglige færdigheder med henblik på, at barnet oplever glæde ved at bruge dansk, så den fremtidige læring styrkes.

Mål

I løbet af det sidste børnehaveår forventes det, at de grundlæggende forudsætninger for læse- og skriveudviklingen skabes, idet barnet opfordres til/lærer:

- at lytte aktivt til oplæsning og fortælling
- at fortælle et faktisk eller fiktivt hændelsesforløb med støtte
- at anvende begreberne for rum og retning
- at anvende overbegreber på hverdagsting (f.eks. legetøj, frugt, møbler)
- at anvende det mundtlige sprog aktivt med begreber og sætninger
- at en tekst har en oplevelses- og en meddelelsesværdi
- at en historie/tekst er opbygget af ord og sætninger
- at opdele ord i stavelser
- at ord er opbygget af lyde
- at finde forlyd i lydrette ord
- at kende læseretningen
- at finde og skrive eget navn
- at tegne/legeskrive en fortælling, som barnet selv kan gengive

4. Krop og bevægelse – Børns sansemotoriske udvikling

(Mål for arbejdet med børns motoriske udvikling, vedtaget af Skoleforeningens styrelse, 2006)

Baggrund

Bevægelse er et af barnets grundlæggende behov, da barnet har brug for bevægelse for at kunne udvikle sig.

Gennem bevægelse

- opdager barnet sin omverden
- samler barnet erfaringer med forskellige materialer
- får barnet mangfoldige sociale kontakter
- lærer barnet sig selv at kende, får herredømme over sine bevægelser, udvikler kropsbevidsthed og balance

Motorikken har indflydelse på hele barnets udvikling. Især sammenhængen mellem kropsbevidsthed og sprogudvikling er genstand for mange teorier.

Børn har en naturlig trang til at bevæge sig. I de seneste år har det dog kunnet iagttages, at der bliver mindre og mindre rum til bevægelse i børns verden. Børn sidder mere ned end tidligere. De bliver kørt til og fra forskellige aktiviteter. Hverdagen gennemstruktureres og efterlader kun lidt tid til frie, kreative beskæftigelser.

Denne udvikling gør det nødvendigt, at pædagoger og lærere bliver endnu mere opmærksomme på at styrke børnenes motoriske udvikling, samtidig med at de øger deres opmærksomhed på faresignaler ved børn, der er i færd med at udvikle motoriske vanskeligheder.

Formålet med en øget opmærksomhed på motorik i børnehaver og skoler er derfor at stimulere børnenes sanser og styrke deres motoriske udvikling gennem bevægelse, ved

- at pædagoger og lærere tilegner sig viden om, hvordan grov- og finmotorik kan styrkes gennem leg og fysiske aktiviteter - i børnehavens dagligdag, i skolens hverdag og i fagene herunder idrætsundervisningen
- at institutionernes fysiske rammer udfordrer og understøtter børnenes lyst til at bevæge sig og deres motoriske udvikling
- at pædagoger og lærere tilegner sig viden om, hvordan fysiske aktiviteter og bevægelse kan inddrages i projekter og undervisning

Det er desuden målet at opdage børn med motoriske vanskeligheder, så en mere målrettet indsats kan iværksættes. Det er derfor væsentligt,

- at pædagoger og lærere tilegner sig viden om
 - børns normale sansemæssige og motoriske udvikling
 - handlemuligheder både internt og eksternt ved afvigelser fra en normal motorisk udvikling
- at samarbejdet mellem børnehave og skole styrkes, så informationer om børn med motoriske vanskeligheder kan gives videre

5. Natur og naturvidenskab

Udgangspunktet for at forstå verden er også forståelsen af den natur, som mennesket både er en del af, lever i og har ansvaret for.

Respekt for natur og miljø grundlægges i barndommen.³ Gode oplevelser og erfaringer med naturen er det fundament, respekt for natur og miljø hviler på. Oplevelser af følelser i naturen (tryghed, velvære, det smukke, nydelse, glæde, gys og gru, samhørighed) er grundlaget for at udvikle nysgerrighed, tilegne sig viden, danne holdninger og udvikle sin handlekompetence i forhold til natur og miljø. Konkrete oplevelser er grundlaget for, at børn opnår viden og bevidsthed om verden. Denne viden gør børn i stand til at undre sig, at stille spørgsmål og fortsat undersøge for at forstå og bearbejde oplevelser. Pædagogens rolle bliver dermed at skabe dynamiske, pædagogiske rammer, hvori en stadig vekslen imellem konkrete oplevelser og den abstrakte bearbejdning er afgørende i børns læringsprocesser.

Den naturvidenskabelige forståelse har at gøre med det, der lader sig forklare ud fra uforanderlige lovmæssigheder og konstaterbare årsager.⁴ For at børn lærer at kategorisere og systematisere omverdenen, må pædagogen søge at koble sig på børnenes intuitive forståelse af naturens lovmæssigheder og at arbejde eksperimenterende med afgrænsende problemstillinger, hvor ny viden føjes til børnenes eksisterende viden.

Mål: Barnet skal have mulighed for

- at opleve pædagogen vise glæde, interesse og ansvarlighed for natur og miljø i dagligdagen
- at opleve naturen som et rum for fysisk udfoldelse, leg og fantasi
- at håndtere og få førstehåndsoplevelser med naturens dyr, planter og materialer
- at blive hjulpet i at vælge, afkode og samle relevant information, som forklarer det, der sker
- at møde spørgsmål, som inspirerer til selv at undersøge, overveje og formulere svar

³ Nørregaard Christensen, Mette et al. Bidrag fra ekspertgruppe 5: *Naturen og naturfænomener*.

⁴ Brostrøm, Stig. *Naturen og Naturfænomener – børns tænkning og læring om naturfænomener. Pædagogiske læreplaner*, kapitel 7.

- sammen med andre at uddybe sine oplevelser og sin undren
- at opleve udforskende og eksperimenterende virksomhed, som hjælper til at forstå og se sammenhænge
- at blive hjulpet i at opstille forsøg, der muligvis kan afklare naturvidenskabelig viden
- at opleve tal som et begreb for at kunne orientere sig og for at udveksle oplysninger gennem tallene
- at opleve årets gang gennem tematiske forløb og tilbagevendende begivenheder

6. Kulturelle udtryksformer og værdier

Børnene skal i samspil med voksne og andre børn lære den danske kultur at kende, møde dens normer og værdier og udvikle forståelse og glæde ved mangfoldige kulturelle frembringelser. Børnene skal få en bevidsthed om at tilhøre det danske hhv. det frisiske mindretal i Sydslesvig.⁵

Børnene skal få indsigt i og respekt for andre kulturer og opleve, at det er en berigelse at vokse op med flere kulturer.

At arbejde med kulturelle udtryksformer er et bredt område, der rummer mange elementer, som den enkelte børnehave skal inddrage i sin praksis.

Det er gennem mødet med andre og det anderledes, vi erkender vores ståsted, vore rødder og udviklingsmuligheder.⁶ Vore børns flersprogede virkelighed rummer mangfoldigheden, fordi vi lever i en flerkulturel hverdag med flere sprog og mange identiteter på tværs af familier.

Med afsæt i det flersprogede barns virkelighed må pædagogen i sin kulturelle formidling støtte barnet i at udfolde dets alsidighed, nysgerrighed og tolerance.

I forhold til børnenes kulturelle udtryksformer er læring forbundet med æstetisk formgivende processer, der sætter børnenes bevidsthed i centrum.⁷

Mål: Barnet skal have mulighed for

- at erhverve sig viden om og blive fortrolig med det danske samfund og dansk kultur og historie
- at få forståelse for og glæde ved kulturens sange, fortællinger, historier, traditioner og højtider
- at udvikle interesse for og erhverve sig kendskab til mindretalskulturen samt andre kulturer og mennesker med anden kulturbaggrund
- at opleve vekselvirkningen mellem omverdenens virkelighed og institutionens virkelighed
- at opleve sammenhæng mellem strukturerede aktiviteter og barnets eget kulturudtryk
- at deltage i kulturelle traditioner og få kendskab til kulturelle tilbud i lokalsamfundet, herunder teater, musik, museer, arkitektur og udstillinger
- at udvikle fantasi og æstetisk kompetence
- at få medindflydelse på valg af materialer og projekter samt på planlægning af kulturelle aktiviteter og oplevelser

⁵ Dansk Skoleforeningens formål: § 3 (1) Foreningens formål er at drive dansk pædagogisk virksomhed for det danske mindretal i Sydslesvig og for de med mindretallet samarbejdende frisere.

§ 4 (2) Børnehavens arbejde er et supplement til hjemmets opdragelse, og det er børnehavens opgave i samarbejde med forældrene at give børnene mulighed for at tilegne sig viden, færdigheder, arbejdsmetoder, udtryksformer og værdier, som medvirker til det enkelte barns alsidige personlighedsudvikling.

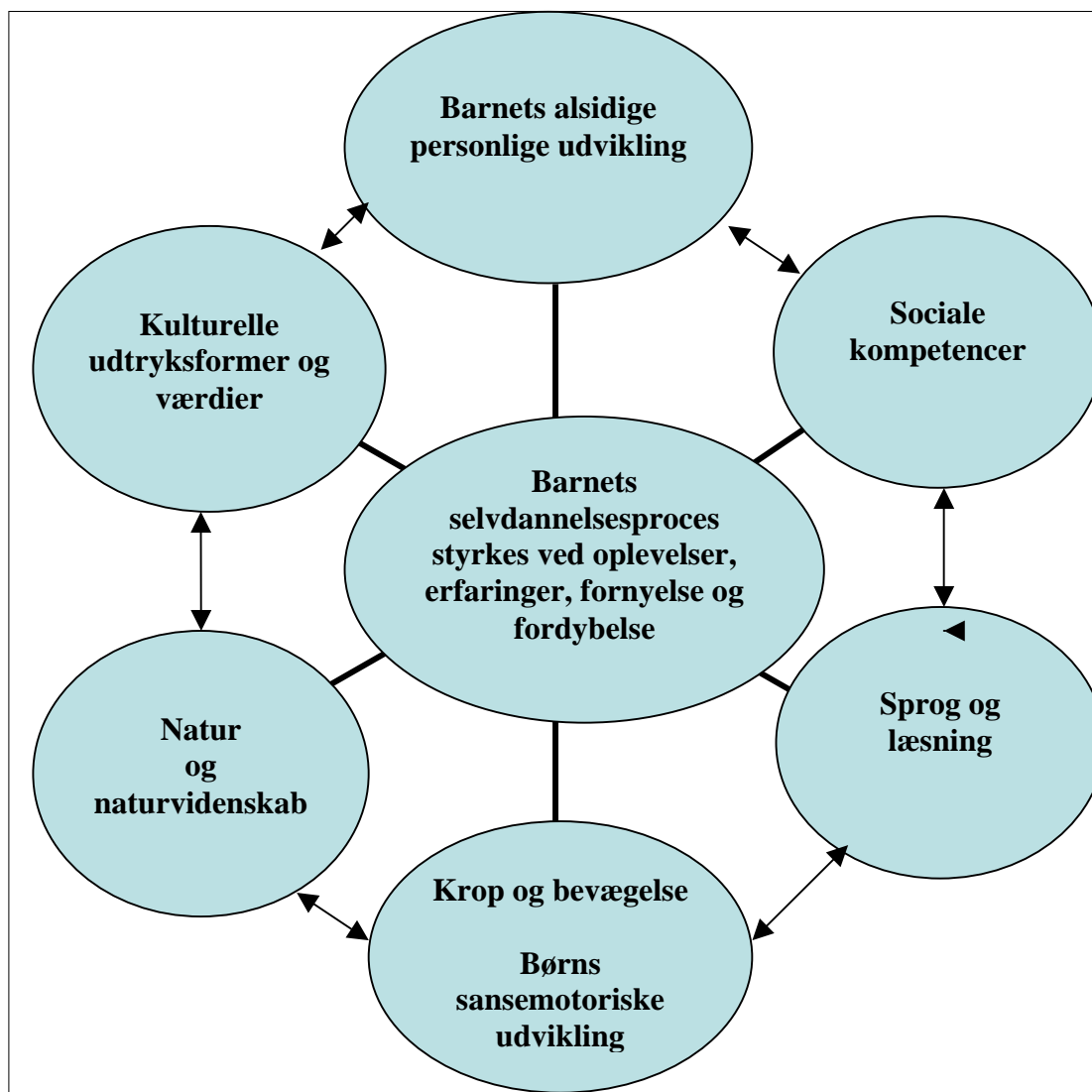
⁶ Jensen, Bente. Bidrag fra ekspertgruppen: *Sociale kompetencer*.

⁷ Brostrøm, Stig (red.). Værkstedsarbejde og æstetiske virksomhed. *Pædagogiske læreplaner*, kapitel 11.

- at opleve forskellen mellem pige- og drengeskultur
- at skabe erfaringer med nuancerede former for billedudtryk, for at udvikle visuel opmærksomhed
- at opleve anerkendelsen ved selv at fremstille
- at have adgang til moderne kommunikationsmedier, som kan bruges målrettet i forbindelse med oplevelser og med skabende kulturel aktivitet
- at have adgang til klassisk og moderne børnelitteratur samt aktuel faglitteratur
- at eksperimentere og improvisere med sang, teater, dans, drama, rytmik m.m.

Barnets dynamiske dannelsesproces

Læring er flerdimensional og udvikles i en gensidig proces med andre. Opdelingen af dannelseskategorierne er flydende, dog giver de enkelte dannelsesområder mening, idet det er en hjælp til pædagogens iagttagelser, i analysen af barnets dannelsesproces såvel som i samspillet og planlægningen af et indhold.

Dokumentation

Dokumentationen skal danne grundlag for institutionens vurdering af, i hvilken grad de opstillede læringsmål nås i praksis, dvs. danner grundlag for den efterfølgende evaluering. Dokumentationen handler derfor om at konkretisere og fastholde momenter i den pædagogiske proces og at synliggøre arbejdet med de pædagogiske mål.

En del af den skriftlige dokumentation er intern, dvs. den er ikke tilgængelig for alle forældre og børn, da den skriftlige dokumentation kan være underlagt tavshedspligten (f.eks. dokumentation ved integrationsbørn), som kun bruges i personalegruppen og i samarbejde med Skoleforeningen.

Den eksterne dokumentation skal være tilgængelige for børn og forældre og kan, udover at være visuel dokumentation, eksempelvis være "Barnets mappe".

Evaluering

Institutionerne har en forpligtigelse til at evaluere på de mål, der indgår i børnehavens læreplan.

Det bagudrettede perspektiv i evalueringen har sit fokus på målopfyldelsen. I hvilken grad blev målet nået eller ikke nået?

Det fremadrettede perspektiv har fokus på hvilke mål, der ud fra konklusionen af de opnåede resultater skal danne grundlag for det forestående arbejde.

Evalueringen er en forudsætning for nye mål og bruges som udgangspunkt for det kommende års Pædagogiske Læreplan. Derigennem sikres en organisatorisk læringsdimension, hvor mål, målopfyldelse, refleksion og evaluering spiller sammen i en dynamisk sammenhæng.

Evalueringen sikrer kvaliteten af det pædagogiske arbejde og er et afgørende led i den faglige refleksion.

Ved udarbejdelsen lægger Skoleforeningen vægt på:

- at den Pædagogiske Læreplan er en integreret del af virksomhedsplanen
- at læreplanens mål er baseret på en skriftlig formuleret lærings- og udviklingsforståelse
- at læreplanen indeholder mål, midler, metoder, dokumentation samt evaluering indenfor de seks kategorier
- at samarbejdsrådet i henhold til samarbejdsrådsreglerne § 1 fastlægger de overordnede pædagogiske principper

Aflevering

Den Pædagogiske Læreplan skal være udarbejdet og indsendt til Børne- og Skolefritidskontoret frem til den 15.9.2007.

På baggrund af, at hver institution skal nå at gennemføre evaluering af mål, indsatsområder og resultater af det foregående år, vil en tilbagemelding på den enkelte læreplan først kunne ske i slutningen af år 2008.